

BROJ 3 - VELJAČA 1980.

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA
SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

**GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE**

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Dragutin Feletar (glavni i odgovorni urednik), Miroslav Klem,
Branko Šimek, Marijan Špoljar i Željko Tomičić

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Rukopisi se šalju na adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1. Časopis solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske

GRAFIČKA OPREMA

Dragutin Feletar

NAKLADNIK

Muzej grada Koprivnice

ZA NAKLADNIKA

Franjo Horvatić

TISAK

RO »Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1980.

BROJ 3 — VELJAČA 1980.

KAZALO

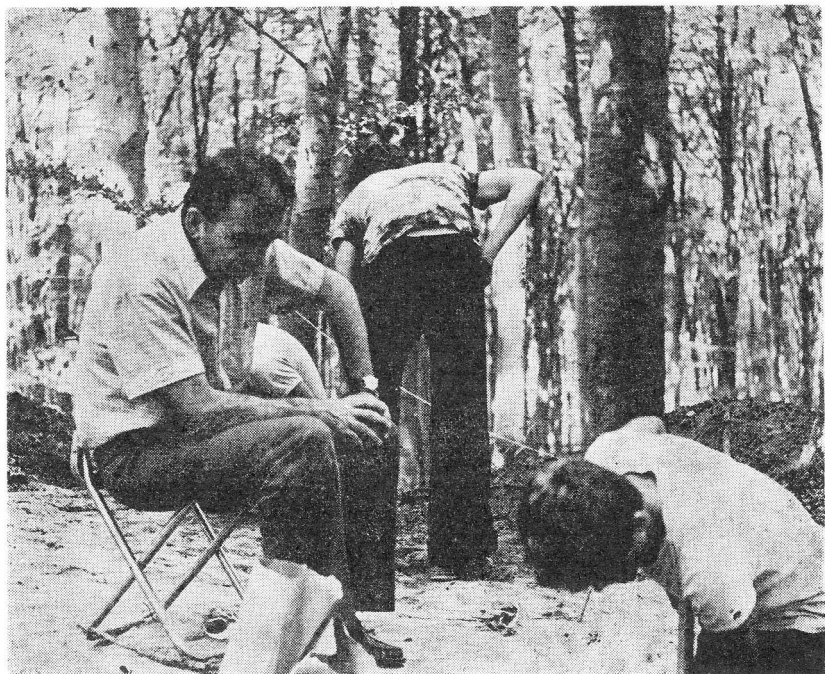
1. Dragutin Feletar: Kakva mreža muzeja i zbirki? 1
2. Stjepan Hajduk: Krešimir Filić — borac za istinsku demokratizaciju muzealne djelatnosti 2
3. Tomislav Đurić: Stanje nekih kulturno-povijesnih spomenika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 8
4. Marijan Špoljar: Problemi valorizacije 17
5. Vladimir Kalšan: Prilog raspravama o agrarnim odnosima u Međimurju u vrijeme obitelji Žrinskih 18
6. Martin Matašin: Zavičajni muzej Virje 22
7. Mato Dominiković: Petar Levar: Muzejska zbirka u Kalinovcu 25
8. Luka Hrvatić: O važnosti muzejske zbirke u Kalinovcu 29
9. Mihajlo Bradić: Kako smo stvorili zavičajni muzej u Čazmi 31
10. Zorko Marković: Bilješke o rekognosciranju arheoloških terena oko Koprivnice i Đurđevca 1979. godine 35
11. Željko Demo: Arheološka istraživanja u Kunovec Bregu kod Koprivnice 39
12. Zoran Homen: Lasinjski naseobinski elementi i novi nalazi iz Beketinca 42
13. Dubravka Balen-Letunić: Istraživanje tumula u Goričanu kod Čakovca 1979. godine 49
14. Zorko Marković: Posjet dr. Nadora Kalicza i problem arheološke suradnje kod nas 51
15. Ivan Mirnik: Skupni nalaz srebrnika XVIII. i IX. stoljeća iz Čakovca 53
16. Marina Šimek: Arheologija varaždinskog kraja — bibliografija 59
17. Ljubica Ramušćak: Najnovija istraživanja lončarskog obrta na području Međimurja 69
18. Libuše Kašpar: Najnovija ispitivanja licitarskog obrta u Varaždinu i bližoj okolini 73
19. Josip Fluksi: Preslice — podravska etnografska specifičnost 82
20. Libuše Kašpar: XVI. savjetovanje i XII. skupština etnoloških društava Jugoslavije 88
21. Branimir Šimek: Fotografski materijal u muzeju 89
22. Dragutin Feletar: Izdanja Podravskog zbornika 92
23. Dragutin Feletar: Skupština Muzejskog društva 93

**POSJET DR. NANDORA KALICZA I PROBLEM ARHEOLOŠKE
SURADNJE KOD NAS**

Početak kolovoza 1979., na poziv Muzeja grada Koprivnice, kod nas je nekoliko dana boravio poznati mađarski neolitičar dr. Nandor Kalicz. Dr. Kalicz radi u Arheološkom institutu Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, a specijalnost mu je proučavanje razdoblja neolita, eneolita, te ranoga brončanog doba, u različitim regijama NR Mađarske. Rođen je 1928, doktorirao s temom »Rano brončano doba u sjeveroistočnoj Mađarskoj«, također je autor niza vrlo zapaženih i cijenjenih radova (knjige: doktorska disertacija, »Badenska kultura i Anadolija«, »Bogovi od gline«, s J. Makkayem »Linjsko-trakasta keramika u Velikoj mađarskoj nizini« itd.; rasprave: »O problemu odnosa potiske i lendjelske kulture«, »Neolitska Sopot-Bicske kultura«, »Nalazi Balaton grupe u južnoj Transdanubiji«, »Ranoneolitsko naselje u Mehtelek-Nadasu«, »Nova istraživanja lendjelske kulture u Mađarskoj«, niz izvještaja o istraživanjima lendjelskog naselja i groblja u Aszodu itd.), a slovi kao jedan od najboljih poznavalaca neolita i eneolita Karpatske kotline. Već ranije dr. Kalicz je prisustvovao simpozijima u eBogradu i Novom Sadu, te iskapanju na Gomolavi u Srijemu, ali u SR Hrvatskoj ranije nije službeno posjetio muzeje i institute, premda se u svojim radovima doticao i problema neolita i eneolita u sjevernoj Hrvatskoj, budući da su ti problemi vrlo slični s obje strane Drave i Mure. Stoga je ovaj učenjak bio i vrlo pogodna ličnost za pokušaj rada na ostvarivanju jedne dugotrajne suradnje između arheoloških i muzeja sjevernog dijela SR Hrvatske i NR Mađarske.

Za vrijeme svojega boravka u Koprivnici i sjeverozapadnoj Hrvatskoj dr. Kalicz je nekoliko dana bio član arheološke ekipe koja je ove godine nastavila opsežna istraživanja na kasnom vučedolskom naselju Rudina kod Koprivničke Rijeke (istraživanja su započeta prošle godine), gdje je aktivno sudjelovao u radu i pomagao svojim savjetima i zapažanjima (sl. 1). Također je posjetio Arheološki muzej u Zagrebu gdje je razgledao prethistorijsku i numizmatičku izložbu, te razgovarao o problemima istraživanja i mogućoj budućoj suradnji. Drugoga dana posjetio je gradski muzej u Varaždinu i Muzej Medimurja u Čakovcu. U Varaždinu i Koprivnici gost je pregledao neolitski i eneolitski materijal s arheološkog iskapanja, koji se nalazi u depozitima tamošnjih muzeja. Dr. Kalicz je izrazio želju za nastavkom suradnje i uzvratanjem posjeta, te naglasio dosadašnji nedostatak i stalnu potrebu takve suradnje u budućnosti, jer su mnogi problemi razvoja ljudskoga društva u zapadnoj Mađarskoj i sjevernoj Hrvatskoj vrlo slični, što znači da se mogu istraživati i proučavati i zajedničkim snagama.

Naravno, ovo je pozitivan primjer suradnje, koji će vjerojatno imati refleksu u budućnosti i pridonijeti boljem kontaktiranju. No, treba progovoriti i nekoliko riječi o situaciji s arheologijom i arheološkim muzejima. Sasvim je jasno da je potrebna mnogo bolja i veća suradnja među muzejima i arheološkim ustanovama, ne samo u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i cijeloj sjevernoj Hrvatskoj, nego i šire u domovini. Takvim nastojanjima, međutim, smetaju zatvaranja u

Dr. N. Kalicz za vrijeme iskopavanja na Rudini 1979. godine

uske lokalne i regionalističke okvire. Žaloso je da uglavnom ne znamo što se negdje izvan uže regije radi, tj. znadu to samo oni koji imaju nekoga poznatog u blizini izvora informacija. Provode se nova i revizijska iskopavanja, često od izuzetne važnosti, priređuju se zanimljive arheološke izložbe, ali sve to ostaje uglavnom zabarikadirano iza visoke i teško pristupačne ograde. Stoga toliko dugo i stoji činjenica postojanja teškoga provincializma u kontaktiranju i razmjeni iskustava. S druge strane, informiranje javnosti je izuzetno slabo: novine i novinari kod nas izbjegavaju teme o arheologiji, ili ih rade aljkavo i neodgovorno. Zato i odjekuje svaki arheološki nalaz u inozemstvu, koji naše novine vrlo rado prenose, a za nove nalaze i otkrića kod nas uglavnom se ne zna. A događaju se čak i ovakvi slučajevi: u Heidelbergu je umro najcjenjeniji evropski neolitičar, koji je čak rodom iz Zagreba dr. Vladimir Milošević, ali o tome naše novine šute i čak primljene nekrologe ne objavljuju. Vjerojatno su i sami arheolozi tome krivi jer se često ponašaju kao da im je ugodno dok ih nitko ne dira u njihovu kutiću (muzeju ili sl. ustanovi), te im se čini da njihov rad ne može biti nikome zanimljiv i da ga društvo ni približno ne može vrednovati jer ga ne razumije.

Hrvatsko arheološko društvo je relativno glomazna ustanova (o Savezu arheoloških društava da ne govorimo) pa je i to prepreka za bolje kontaktirajte i razmjene iskustava. Neki kolege su već ranije predlagali da se oformi u sklopu naše podružnice arheološka sekcija (aktiv). Držim da bi to mnogo pomoglo prevladavanju barem nekih naprijed navedenih slabosti. Naravno, ovo ne vrijedi samo za našu podružnicu, nego i za druge, a za nas je prirodno najinteresantnija slavonska. Tako bismo npr. konačno mogli doći u situaciju da se nađemo jednom ili dva puta godišnje svi na okupu, ne radi razmjene hvalisanja nego iskustava u radu i upoznavanju različitih stručnih problema, pa i mogućega zajedničkog planiranja nekih akcija. Takva sekcija mogla bi otići npr. u posjet sličnoj sekciji slavonske ili dalmatinske podružnice i obrnuto, čime sigurno ne bi ugrozile HAD kao instituciju. U sjeverozapadnoj Hrvatskoj na arheološkim poslovima u širem smislu trenutno radi, koliko mi je poznato, osam ljudi (arheolozi i preparatori), a u Slavoniji petnaestak ljudi. Nema organizacijskih i tehničkih razloga da tako malen broj ljudi ne kontaktira međusobno i ne zna za radove koji se odvijaju u susjednim muzejima. Želim da ovaj prilog bude poticaj za dalje razgovore i rad na tome. Jer, ako možemo kontaktirati s arheolozima iz inozemstva (a dokazali smo da možemo), valjda smo sposobni kontaktirati i međusobno.

Ivan MIRNIK, Muzej Međimurja Čakovec

SKUPNI NALAZ SREBRNIKA 18. I 19. STOLJEĆA IZ ČAKOVCA

Početak kolovoza godine 1934. došlo je do otkrića jedinoga za sada registriranog zakopanog blaga na području Čakovca. O tom nalazu pisale su i lokalne novine (dana 9. VIII 1934.) i izvjestile javnost da je ispod temelja nekadašnje franjevačke kuće, tada vlasništvo urara Augusta Schmalza, radnik Dragutin (novine kažu Ignac) Novak pronašao dvije željezne škrinje pune srebrnog novca. Stara kuća nalazila se na Zvernjaku i trebala je ustupiti mjesto lijepoj novogradnji.

Nalaznik je u kutijama pronašao 256 komada srebrnika i veći dio predao čakovečkoj općini — 16 komada porazdijelio prijateljima. Na traženje nekadašnjeg Arheološko-historičkog narodnog muzeja u Zagrebu (arhiv, spisi br. 502, 503, 518 i 522/1934) Trgovišna općina čakovečka u Čakovcu (spisi br. 7079 od 6. i 23. VIII 1934.) poslala je u Zagreb 219 primjeraka novca — 20 komada zadržala je za gradski muzej u Čakovcu koji je upravo bio pred otvaranjem — zajedno s dvije željezne kutije. Muzej je poštenom nalazniku ponudio za sav novac svotu od 800 dinara, koja je i isplaćena.

Pregledom je ustanovljeno da se radi isključivo o tzv. cvancikama, srebrnicima od 20 krajcara, vrlo popularnoj nominali 18. i 19. stoljeća, koje je još kovao car Franjo Josip I (1848—1916) početkom svoje duge vladavine. Novac je tek nedavno očišćen redukcijom metodom i inventiran u inventarsku knjigu srednjovjekovnog i novijeg novca numizmatičke zbirke (inv. br. 36. 081-36. 019) u rubrike koje su za te primjerke rezervirane još godine 1934. Od dvaju željeznih kaseti